

Amerika ve İran: Kesin Sonuç Savaşı Değil İradeleri Kıрма Savaşı

Görünen o ki Amerika ve İran, çatışmanın yeni bir aşamasına girmiştir; bu aşama, iradeleri kırmaya yönelik uzun soluklu bir savaş gibi görünmekte olup her iki taraf da, mutlaka sonu belli olmayan kapsamlı bir savaşa girmek zorunda kalmadan karşı tarafı geri adım atma noktasına itmeye çalışmaktadır.

Amerika, muazzam bir askeri üstünlüğe ve geniş çaplı hava saldırıları düzenleme kapasitesine sahip olmasının yanı sıra, İran ekonomisini çökertmeye muktedir ekonomik ve mali baskı araçlarına da sahiptir. Ancak askeri üstünlüğe sahip olmak, kesinlikle İran büyüklüğündeki bir devlete -ki İran geniş bir coğrafyaya, füze kapasitesine, bölgesel kozlardan oluşan bir ağa ve çatışmanın bedelini ödemeye yönelik açık bir hazırlığa sahiptir- siyasi teslimiyeti dayatabilme kapasitesine sahip olmak anlamına gelmez.

Buna karşılık İran, ABD ile doğrudan ve açık bir askeri çatışmaya girmenin kendi çıkarına olmadığını farkındadır. Bu nedenle onun stratejisi, askeri bir zafer elde etmeye çalışmak yerine, çatışma süresini uzatmaya ve maliyetini artırmaya dayalı gibi görünmektedir. Çünkü çatışmaya eklenen her bir gün, ABD ve müttefikleri için siyasi, ekonomik ve askeri bir maliyet anlamına gelmekte olup, bu da İran'a kartlarını yeniden düzenlemek için daha büyük bir fırsat verebilir. İşte burada, zaman faktörü başlı başına bir silaha dönüşmektedir.

ABD, askeri ve ekonomik baskının sürdürülmesinin nihayetinde İran'ın devam etme gücünü zayıflatmaya ve onu başta nükleer program, bölgesel nüfuz ve Körfez'deki deniz ulaşım güvenliği olmak üzere kendisinin hayati olarak kabul ettiği dosyalarda tavizler vermeye zorlamaya yol açacağına inanmaktadır. İran ise tam tersine inanmaktadır; zira İran, savaşın devam etmesinin ABD için siyasi ve ekonomik bir yük haline geleceğine ve ABD'li karar alıcıların bir noktada, gerginliğin tırmanmasının maliyetinin beklenen getiriden daha fazla olduğuna ikna olacağına inanmaktadır.

Böylece mesele artık sadece füzeler, uçaklar ve yaptırımlardan ibaret değildir; aksine her iki tarafın da dayanma gücü üzerindeki bir savaş haline gelmiştir.

Bu çatışmanın ortasında, Hürmüz Boğazı istisnai bir konuma sahiptir; zira burası sadece bir su yolu değil, aynı zamanda dünyanın en önemli enerji arterlerinden biridir. Bu nedenle Hürmüz Boğazı'ndaki deniz trafiğine yönelik herhangi bir gerçek tehdit, sınır ötesi bir ekonomik krize dönüşebilir. İran, bu kozun kendisine sınırları ötesinde savaşın maliyetini artırma gücü verdiğinin farkındadır; bu nedenle Hürmüz, kesin bir zafer elde etmek için bir silahtan daha çok bir baskı aracı olarak kalmaya devam etmektedir.

Sorun şu ki, her iki taraf da yüz suyunu koruyacak bir sonuca ihtiyaç duymaktadır; çünkü ABD çatışmayı, İran'ın kendi zaferi olarak sunabileceği bir şekilde sona erdirmek istememektedir. İran ise, içeride ABD'nin baskısına

teslim olmuş gibi görünecek bir anlaşmayı kolaylıkla kabul etmeyecektir. İşte iradeleri kırmaya yönelik savaşın tehlikesi de burada yatmaktadır; nitekim her iki taraf da müzakereye hazır olabilir, ancak her ikisi de geri adım atmaya zorlanmadığını hissetmelerinin ardından müzakerelerin başlamasını istemektedirler. Bu nedenle bir yandan askeri gerginlik, diğer yandan da siyasi temaslar gibi açık bir çelişki görebiliriz. Belki de bu bir çelişki değildir; aksine bizzat müzakere stratejisinin bir parçası da olabilir.

Sonuç mutlaka askeri bir zafer olmak zorunda değildir; belki de en gerçekçi sonuç, bir tarafın diğerine galip gelmemesi, aksine her bir tarafın da hedeflerine ulaştığını iddia ederek bir uzlaşmaya varmasıdır. Bu nedenle bugünkü çatışma, askeri bir zafer arayan geleneksel bir savaştan ziyade, irade ve dayanma kapasitesine dayalı uzun bir çatışmaya daha yakın gibi görünmektedir. Bu tür savaşlarda galip gelen, en güçlü darbeyi vuran taraf değil; aksine doğru bir anda karşı tarafa şunu söyleyebilen taraf olabilir: Devam etmenin maliyeti, geri adım atmanın maliyetinden daha büyük bir hale gelmiştir. İşte tam da burada iradeler savaşı sonuçlanacaktır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Munis Hamid – Irak